

УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ СТОСОВНО РОЗРОБКИ ПРОДУКТУ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИМИ СТРУКТУРАМИ В УМОВАХ ІНДУСТРІЇ 4.0

Управлінське рішення становить результат вибору з можливих шляхів і способів досягнення цілей. Прийняття рішень керівництвом транснаціональної структури проводиться на основі аналізування відповідної інформації. Використання засобів штучного інтелекту для розробки продуктів в умовах Індустрії 4.0 емерджентно поширюється по всьому світі. Важливим чинником у прийнятті управлінських рішень є зміни у міжнародному життєвому циклі продукту, на які безпосередньо впливають транснаціональні компанії. Класична модель міжнародної торгівлі на основі розбіжностей у смаках та уподобаннях споживачів [1] в умовах Індустрії 4.0 зазнає змін.

На управлінські рішення, що передують процесу розробки продукту транснаціональними компаніями під час 4-ї промислової революції, впливає ряд чинників, заснованих на відмінностях споживчих смаків та уподобань в різних країнах, а саме: 1) внутрішні чинники; 2) зовнішні чинники; 3) особистісні чинники, що впливають на конкретний вибір споживача.

1. До внутрішніх факторів (стосовно країни розробки), що впливають на процес створення продукту транснаціональною структурою, належать:
 - a. окрім традиційних факторів, що діяли в умовах відсутності порівняльних переваг, таких як:
 - I. історичні чинники,
 - II. мовні особливості,
 - III. рівень впливу релігії на суспільство,
 - IV. рівень освіти,
 - V. сімейні традиції,
 - VI. ставлення до роботи та дозвілля
 - b. в умовах Четвертої промислової революції додаються такі чинники:
 - I. рівень кібербезпеки в конкретній транснаціональній компанії та країні,
 - II. можливість створення доповненої та віртуальної реальності,
 - III. ступінь використання хмарних обчислень та Big Data,
 - IV. рівень використання робототехніки.
2. До зовнішніх факторів (стосовно країни розробки), що впливають на процес створення продукту транснаціональною структурою, належать:
 - a. ступінь впливу міжнародної торгівлі (частка товарів, що відіграють вирішальну культурну роль в країні);
 - b. імпорт культурних цінностей;
 - c. інтеграційні процеси (інтернаціоналізація продукту, етапи інтеграції, відкритість національної економіки, рівень інтеграції: загальна стандартизація культур, спосіб життя, цінності населення в цілому).
3. До особистісних чинників, що впливають на вибір споживача, відносять:
 - a. лояльність до продукту, виробника, бренду;
 - b. ірраціональне уподобання конкретної марки;
 - c. в умовах Індустрії 4.0 поширюється кастомізоване виробництво за допомогою технологій 3-d друку дрібносерійного масштабу під запит конкретного споживача.

У [2] наводяться наступні завдання Індустрії 4.0 для розробки продукту:

- виробництво повинно адаптуватися до низького, середнього та високого рівня попиту шляхом зміни типу товару;
- відстеження та саморозпізнавання деталей і продуктів за допомогою розумних машин;
- поліпшення взаємодії між людино-машинним інтерфейсом;
- оптимізація виробництва на основі Інтернету речей;
- радикальні зміни в бізнес-моделі, що допоможуть змінити спосіб реагування на кожній ланці ланцюга вартості.

Зазначені цілі є основою для прийняття відповідних управлінських рішень. При прийнятті управлінських рішень у підприємницькій діяльності транснаціональних структур варто зважати на їхній фінансовий механізм як структурну єдність таких чотирьох компонентів: податкові умови; міжнародне позиціонування активів; трансфертні ціни; управління фінансовими потоками.

Кожен із компонентів має своє призначення:

1. Податкові умови. Міжнародний життєвий цикл продукту, що виробляється

транснаціональною структурою, залежить від політики оподаткування в різних країнах. Ефект оподаткування вирішальним чином впливає на ключові аспекти діяльності транснаціональних корпорацій і тому має бути оптимізованим [3]. Серед видів податків найбільший вплив на структуру витрат мають податок на прибуток, податок на додану вартість, податок на капітал та на дивіденди, а також податок на доходи працівників транснаціональної компанії. Важливе значення має запобігання можливостей подвійного оподаткування прибутків. Від політики оподаткування у країнах базування та перебування транснаціональних структур залежить співвідношення власного капіталу та залученого, структура фінансів, можливості фінансового контролю.

2. Міжнародне позиціонування активів, що використовуються транснаціональними компаніями, надає змогу значно зменшити ступінь впливу обмежень та ризиків при трансфері активів і фінансових коштів. Когнітивні здібності людей, орієнтація на кастомізацію сфери виробництва та послуг є одними з вирішальних чинників 4-ї Промислової революції, що використовуються у процесі розробки потужної фінансової стратегії структур транснаціонального типу підприємництва. Вагомим чинником є можливість транснаціональних компаній напряму використовувати фінансування з боку наднаціональних регуляторів - міжнародних організацій.

3. Міжнародний життєвий цикл продукту певною мірою залежить від механізму трансфертних цін та використовується як інструмент додаткового фінансування компанії та збільшення її прибутку. В сучасних умовах підписання низкою країн угоди BEPS, зазначена можливість певним чином нівелюється, але все ж залишається одним з елементів фінансового механізму структур транснаціонального типу підприємництва.

4. Система управління внутрішніми фінансовими потоками спрямована на отримання додаткових прибутків коштом фінансових операцій між власними філіями транснаціональної структури. Розробка нового продукту потребує значної кількості ресурсів, які можуть бути виділені за рахунок переміщення коштів в межах певних підрозділів транснаціональної компанії.

Для реалізації планів та досягнення наведених вище завдань Індустрії 4.0 для розробки продукту, доцільно структурувати елементи системи управління. Структура транснаціональної компанії має бути оптимально пристосована до особливостей виробничо-комерційної діяльності у тих країнах, де розміщуються підрозділи. Для аналізу, вибору та прийняття оптимального управлінського рішення керівництву необхідна деталізована формалізована інформація.

Отримуватись інформація може різними методами, що обґрунтовуються типом організаційної структури транснаціональної компанії та можливістю прийняття відповідних рішень різними ланками управлінської команди. Використовуються економіко-математичні моделі, засоби штучного інтелекту, методи експертних оцінок. В умовах загальної інформатизації бізнес-процесів підприємств, ефективність функціонування і темпи їхнього розвитку визначаються інформаційною складовою. Підприємства, що забезпечують відповідні управлінські рішення з впровадження сучасних інформаційних технологій у свої бізнес-процеси, значно підвищують свою конкурентоздатність, тим самим займаючи вигідніші позиції на ринку [4].

Незалежно від способу організації інформаційної системи, в процесі формування майбутнього життєвого циклу продукту транснаціональними компаніями мають враховуватись і відбиватись макроекономічні та інституційні зміни, відмінності та особливості країн, в якій корпорації здійснюють свою діяльність [3]. Інформація надходить від керівників закордонних філій, представництв, асоційованих та дочірніх компаній структури транснаціонального типу підприємництва. Звіти мають містити аналіз можливих змін наведених вище екзогенних чинників, заснованих на відмінностях споживчих смаків та уподобань в різних країнах. Такі зовнішні чинники можуть не братися до уваги під час проектування інформаційної системи для компанії, яка не здійснює операцій на зовнішньому ринку, але для транснаціональної структури вони важливі при прийнятті управлінських рішень стосовно розробки продукту.

Література:

1. Gottfried Haberler. *Survey of international trade theory special papers in international economics* retrieved from web-site. URL:<https://pdfs.semanticscholar.org/721d/9efb34f560fa8db1c115f572d3275e855278.pdf> (accessed 10 March 2020)
2. Kássio Santos, Eduardo Loures, Flávio Piechnicki, Osiris Canciglieri. Opportunities Assessment of Product Development Process in Industry 4.0. 27th Int.Conf. on FAIM 2017, 27-30 June 2017, Modena, Italy. *Procedia Manufacturing*. # 11. 2017. P. 1358 – 1365.
3. Войтко С. В., Гавриш О. А., Корогодова О. О., Моисеєнко Т. Є. Транснаціональні корпорації : навч. посібник. Київ : НТУУ «КПІ». 2016. 208 с.
4. Савицька О. М. Панасюк Т. П. Вплив факторів розвитку інформаційної економіки на підвищення ефективності управління підприємством. *Збірник наукових праць молодих вчених ФММ «АПЕУ»*. Вип. 12. 2018. URL:<http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/130960/126688> (дата звернення: 11.03.2019)